

обликовању. Тако нпр. само по једну одредбу посвећену овој контроли имају Устав Србије (члан 170) и Устав Хрватске (члан 128).

Стога, од самог почетка до данас, правна струка упорно трага за поузданијим критеријумима и основима за разграничење функције уставног надзора и функције суђења (тј. вршења судске власти). Уставни судови су прихватили поједине од тих предлога, али у литератури стоји оцена да се ниједан од њих није успео доследно спровести у пракси. И сами судови тежили су изналажењу одређених образаца, односно правила и критеријума за утврђивање „допустивог домета“ овог облика уставносудског надзора. Илустративна су тако правила (конвенције) и формуле настале у теорији и пракси европских уставних судова, као што су: концепт специфичног (уставног) права и обичног (законског) права; поступање у четири корака; Хекова и Шуманова формула; предлог да уставни суд утврђује само начела, а да редовним судовима треба препустити да у оквиру тих начела изнађу правила која одговарају решавању конкретног случаја; правило да уставни суд своје одлуке, у принципу, треба да заснива на чињеницама и на тумачењу закона [правним схватањима] утврђеним од стране највишег редовног суда, односно на оном што је дао *iudex a quo*, те да уставни суд поступа у складу са тзв. клаузулом да, осим.... (сходно којој ће другачије поступати само изузетно – нпр. ако је реч о арбитарном, самовољном или уставно неприхватљивом поступању редовних судова) и слично.

3.

Упућивање на конкретни уставни надзор једне судске одлуке јесте процес у којем уставни суд у посебном поступку врши „преглед“ оспорене судске одлуке са становишта њене сагласности са одредбама устава о људским правима и слободама. Да ли ће правноснажне судске одлуке „издржати“ тај надзор или неће, последњу реч има уставни суд, ако се изузме контрола наднационалних (међународних и регионалних) институција у домену заштите основних људских права.

Ширењем уставносудског надзора и у односу на судску власт створено је ново окружење за деловање ове гране власти уопште. Ни највиши судови не могу више поуздано да рачунају да се поступак заштите права, односно судски спор, дефинитивно окончава доношењем њихове одлуке, јер се на судски процес (упркос правноснажности и коначности судских одлука), може наставити поступак испитивања уставности тих одлука, у првом реду зарад заштите људских права пред уставним судом (најчешће по индивидуалној уставној жалби, али и по другим правним средствима). Уопштавајући искуство уставних судова у вршењу надзора над судском влашћу може се закључити да се уставни судови не задржавају само на простој оцени уставности судских одлука, односно на одбијању или усвајању уставне жалбе и једноставној констатацији повреде уставног права конкретном судском одлуком или радњом. Поред тога, уставни